

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudun työssäkäyntikatsaus: Vuoden 2021 luvut

20.10.2023

Jussi Välimäki, seututietopäällikkö

Sisältö

1. Väestö, työpaikat ja työlliset 2011-2021
2. Työpaikkaomavaraisuus seudulla 2011-2021
3. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä
4. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja pääkaupunkiseudun välillä
5. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä: TOP 10 kunnat
6. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kunnista (ulouspendelöinti)
7. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kunnista (ulouspendelöinti): Yleisimmät työssäkäyntikunnat
8. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kuntiin (sisäänpendelöinti)
9. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kuntiin (sisäänpendelöinti): Yleisimmät asuinkunnat
10. Tampereen kaupunkiseudulla asuvien pendelöinti: Koulutusaste ja ikäluokat
11. Seudun kuntien väliset työmatkavirrat
12. Yhteenveto

Yleistä katsauksesta

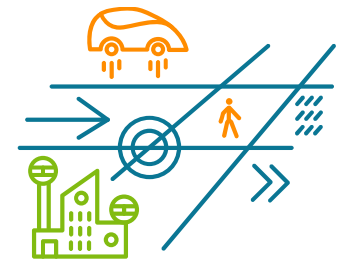
Katsaus kuvaa Tampereen kaupunkiseudun kuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi) pendelöintiä, työpaikkojen ja työllisten määrän sekä väestön kehitystä vuosina 2011-2021. Katsauksen tietojen lähteenä ovat Tilastokeskuksen tilastot työllisistä sekä heidän työssäkäynti- ja asuinkunnistaan.

[Edellinen katsaus](#) teemasta Tampereen kaupunkiseudulla julkaistiin helmikuussa 2022, jolloin tuoreimmat Tilastokeskuksen luvut kuvasivat vuoden 2019 lopun tilannetta. **Tässä katsauksessa tuoreimmat luvut kuvaavat vuoden 2021 lopun tilannetta.** Edelliseen katsaukseen verraten tässä katsauksessa päästään siten tarkastelemaan koronapandemian vaikutuksia työssäkäyntiin vuosien 2020 ja 2021 osalta.

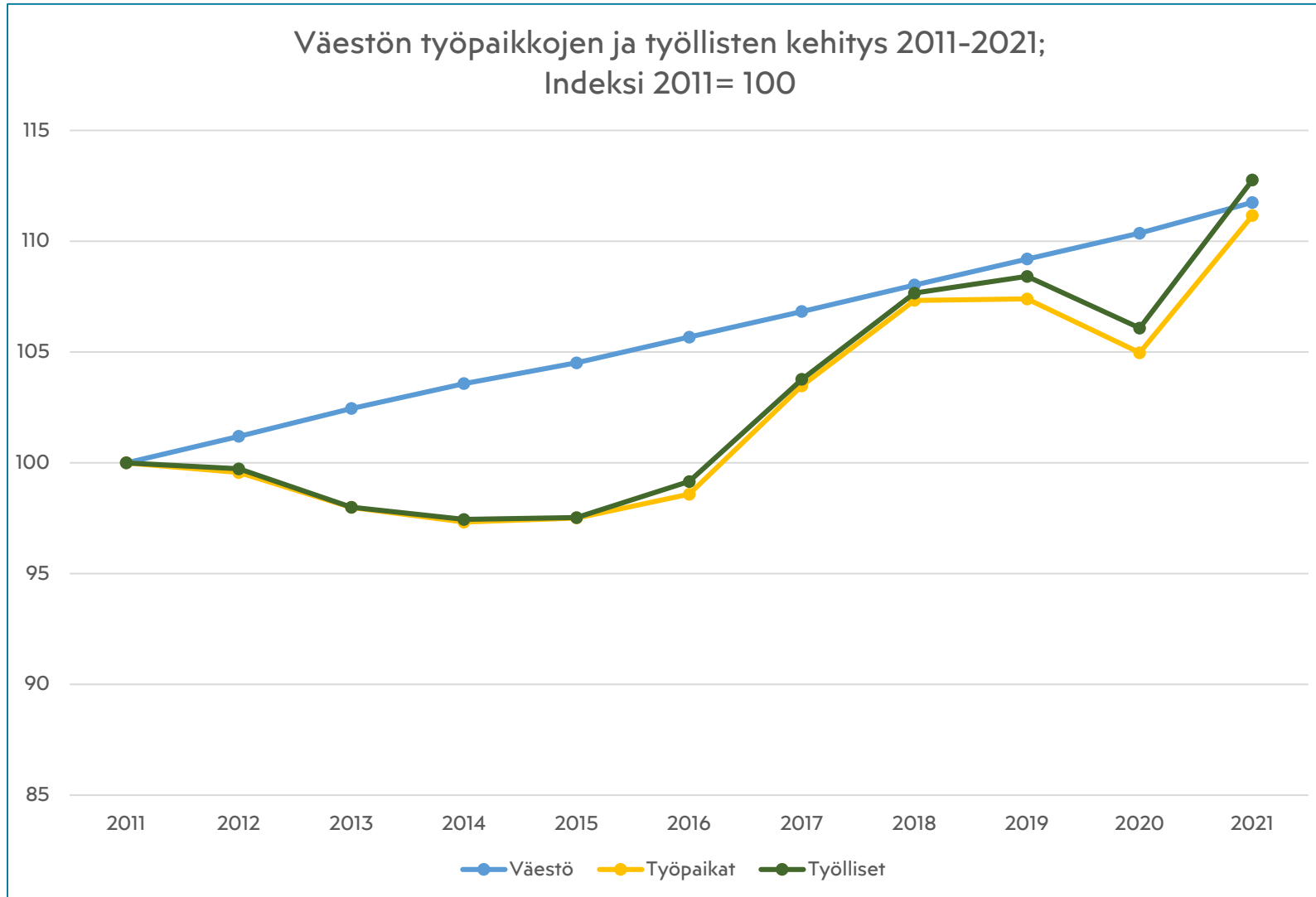
Huomioitavaa:

Pendelöinnillä tarkoitetaan tässä katsauksessa työssäkäyntiä asuinkunnan ulkopuolella. Katsauksessa puhutaan kunnan ulkopuolelta kuntaan töihin tulevien määrästä, eli **sisäänpendelöinnistä** sekä kunnan ulkopuolella työssäkäyvien määrästä, eli **ulospendelöinnistä**. **Nettopendelöinnillä** tarkoitetaan näiden erotusta. **Positiivinen** nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä. **Negatiivinen** nettopendelöinti kertoo puolestaan alueelta lähtevien työllisten määrän olevan suurempi kuin alueelle työhön tulevien määrä.

Katsauksen pendelöintiluvut perustuvat ilmoitettuun asuin- ja työssäkäyntikuntaan, eivät todellisiin matkoihin kuntien välillä.

1. Väestö, työpaikat ja työlliset 2011-2021

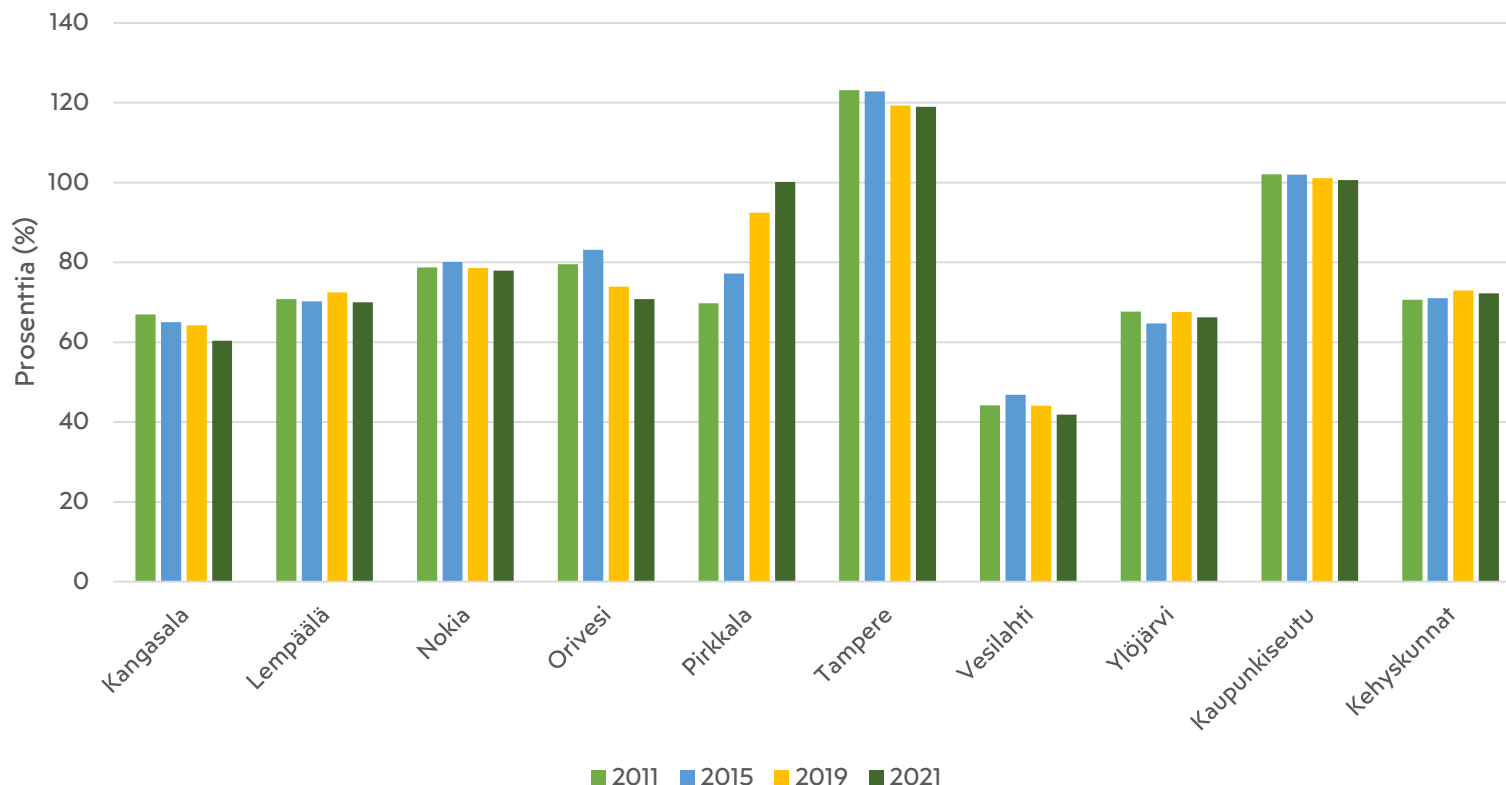
Kaupunkiseudun työpaikkojen, työllisten ja väestön määrän kehityksen vertailu vuosien 2011-2021 välillä paljastaa **väestönkasvun ja työmarkkinoiden kehityksen erilaisen logiikan**. Väestönkasvu on jo pitkään jatkunut kaupunkiseudulla tasaisella, reilun 4000 asukkaan vuosikasvulla (pl. vuodet 2022 ja 2023, jolloin kasvu on ollut kovemmalla tasolla), kun taas työpaikkojen ja työllisten määrän kasvu on heilahdellut talouden suhdanteiden mukaan.

Työpaikkojen ja työllisten määrä väheni seudulla vuosien 2011 ja 2014 välillä. Vuoden 2011 taso ylitettiin vasta vuonna 2017. Vuosien 2017-2018 aikana seudun työpaikkojen ja työllisten määrän kasvu oli jopa väestönkasvua nopeampaa. Koronapandemia näkyy erityisesti vuoden 2020 notkahduksessa työpaikkojen ja työllisten määrässä. Vuonna 2021 työpaikkojen ja työllisten määrän kasvu oli voimakasta.

Pendelöinnin näkökulmasta mielenkiintoista on vuodesta 2019 alkaen näkyvä erkanema työllisten ja työpaikkojen määrän kehityksessä. **Kun työllisten määrä on kasvanut työpaikkojen määrää enemmän, tarkoittaa se myös pendelöinnin lisääntymistä.**

2.Työpaikkaomavaraisuus seudulla 2011-2021

Työpaikkaomavaraisuus Tampereen kaupunkiseudulla 2011, 2015, 2019
ja 2021

Kaupunkiseudun työpaikkaomavaraisuus on tarkastelujaksolla ollut hieman yli 100 % . Tämä osaltaan ilmentää sitä, että **kaupunkiseudun rajat vastaavat hyvin seudun työssäkäyntialueen rajoja.**

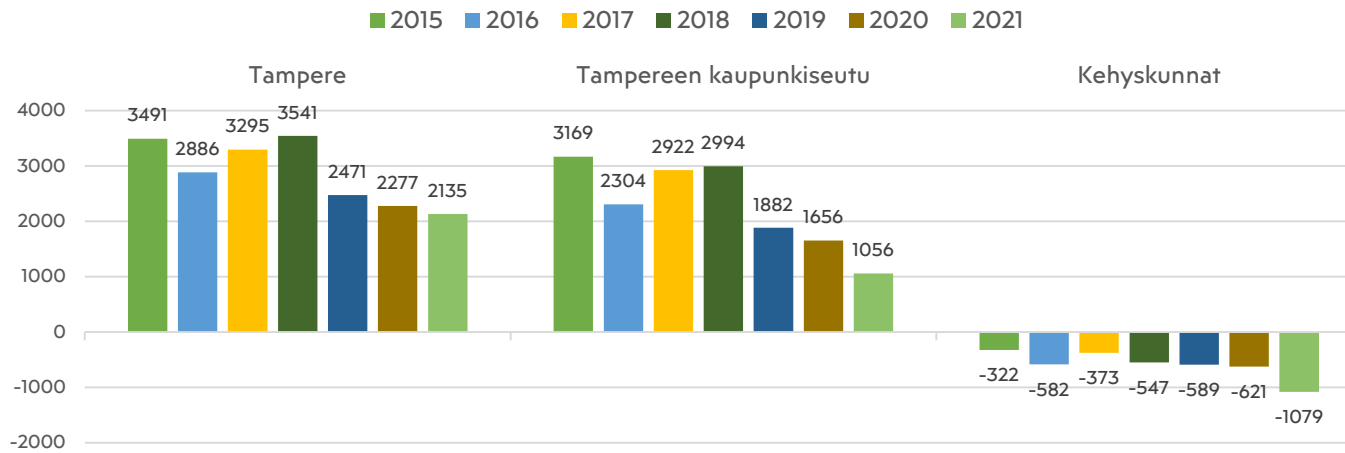
Sekä työpaikkojen että työllisen väestön määrä on kasvanut, mutta väestönkasvu on ollut näistä suurempaa. **Tämä on johtanut työpaikkaomavaraisuuden pieneen laskuun koko seudun osalta.**

Kunnissa työpaikkaomavaraisuus on **kasvanut ainoastaan Pirkkalassa**. Pirkkalan työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2021 noin 100 %, kun se vielä vuonna 2011 oli noin 70 %.

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen.

3. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä

Nettopendelöinti kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä

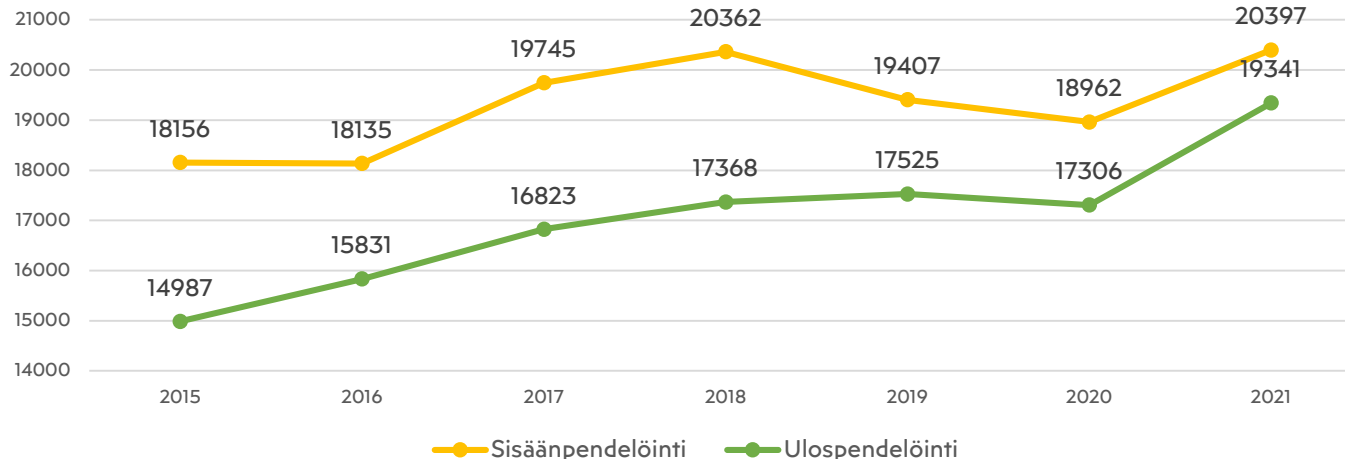

Kaupunkiseudun nettopendelöinti muualle Suomeen on ollut positiivinen koko tarkastelujakson (2015-2021) ajan. **Alueella on siten käynyt töissä enemmän ihmisiä alueen ulkopuolelta, kuin täältä on lähtenyt töihin alueen ulkopuolelle.** Positiivisuus on kuitenkin pienentynyt tarkastelujaksolla. Tämä johtuu erityisesti ulospendelöinnin kasvamisesta.

Tampereen nettopendelöinti kaupunkiseudun ulkopuolelle on tarkastelujaksolla ollut positiivinen. Näin ollen Tampereella käydään töissä seudun ulkopuolelta enemmän kuin Tampereelta lähdetään töihin seudun ulkopuolelle. Vuonna 2021 nettopendelöinti oli noin 2 100 työntekijää positiivinen. **Tarkastelujaksolla positiivisuus on kuitenkin pienentynyt.**

Kehyskuntien nettopendelöinti kaupunkiseudun ulkopuolelle oli puolestaan noin 1000 työntekijää negatiivinen. Kehyskunnista käydään siten töissä seudun ulkopuolella enemmän kuin mitä seudun ulkopuolelta tullaan töihin kehyskuntiin. **Kehyskunnissa nettopendelöintiluku muualle Suomeen on laskenut erityisesti vuoden 2021 aikana.**

Sisään- ja ulospendelöinti Tampereen kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä

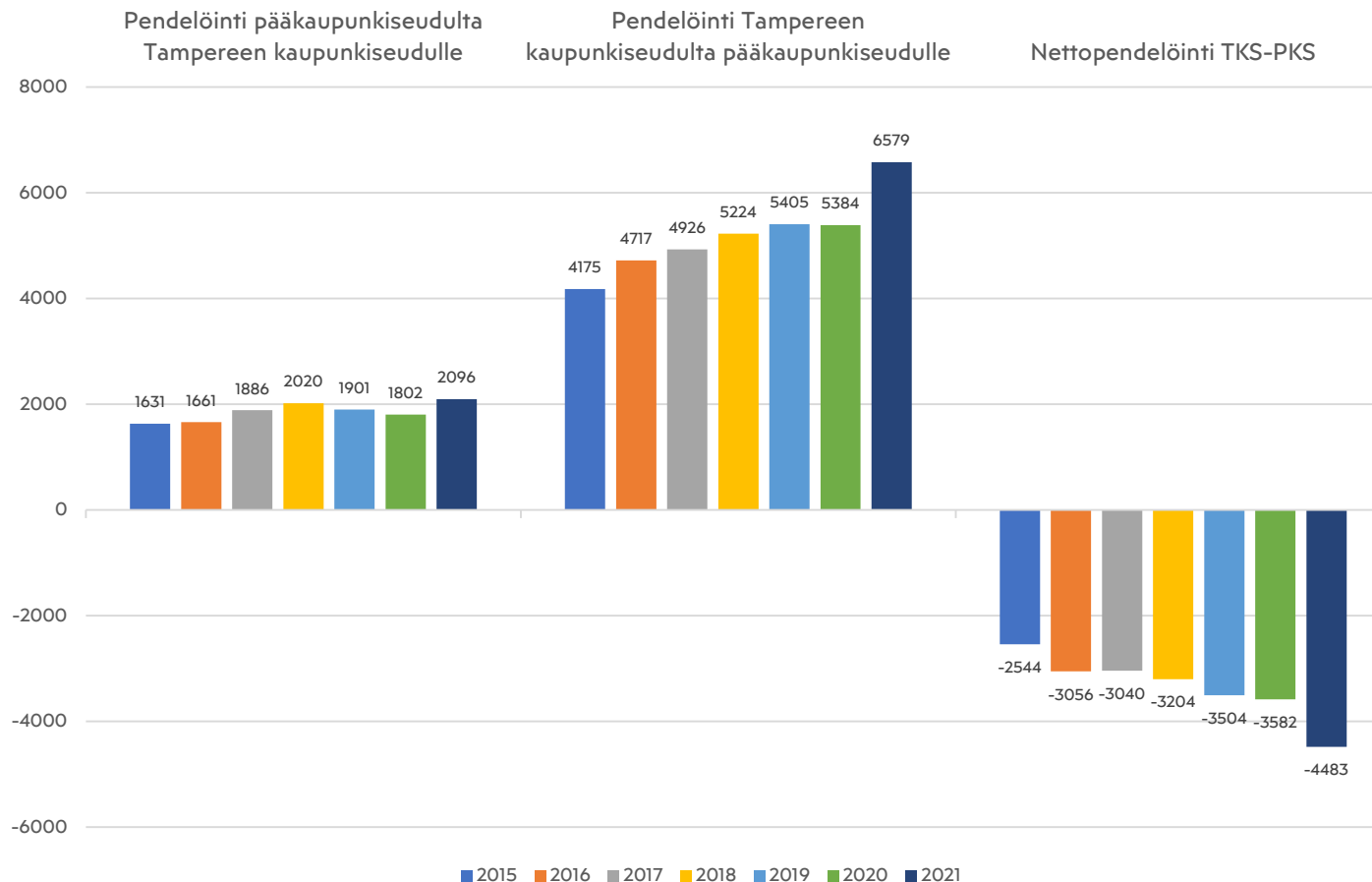

Tietojen lähde: Tilastokeskus, 2023

Pendelöinnillä tarkoitetaan tässä katsauksessa työssäkäyviä asuinkunnan ulkopuolella. Katsauksessa puhutaan kunnan ulkopuolelta kuntaan töihin tulevien määrästä, eli **sisäänpendelöinnistä** sekä kunnan ulkopuolella työssäkäyvien määrästä, eli **ulospendelöinnistä**. **Nettopendelöinnillä** tarkoitetaan näiden erotusta. **Positiivinen** nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä. **Negatiivinen** nettopendelöinti kertoo puolestaan alueelta lähtevien työllisten määrän olevan suurempi kuin alueelle työhön tulevien määrä.
Määritelmät: Tilastokeskus

4. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja pääkaupunkiseudun välillä

Pendelöinti Tampereen kaupunkiseudun ja pääkaupunkiseudun välillä

Tampereen kaupunkiseudun nettopendelöinti pääkaupunkiseudulle on ollut tarkastelujaksolla negatiivinen, **eli seudulta on pendelöity pääkaupunkiseudulle enemmän kuin mitä sieltä on pendelöity seudulle.**

Pendelöinti pääkaupunkiseudulta Tampereen seudulle on kasvanut hieman tarkastelujaksolla. **Tampereen seudulta pääkaupunkiseudulle kohdistuvan pendelöinnin kehitys on kuitenkin ollut selvästi voimakkaampaa. Varsinkin vuoden 2021 osalta on nähtävissä selvä nousu pääkaupunkiseudulle pendelöivien määrässä.**

Pääkaupunkiseudun vaikutus Tampereen seudun nettopendelöintilukuun on merkittävä: Ilman pääkaupunkiseudulle suuntautuvaa pendelöintiä Tampereen seudun nettopendelöinti olisi huomattavasti positiivisempi.

5. Pendelöinnin kehitys Tampereen kaupunkiseudun ja muun Suomen välillä: TOP 10 kunnat

Kunnat, joista eniten sisäänpendelöintiä Tampereen kaupunkiseudulle 2021

KUNTA	2019	2021	Muutos 2021-2019	Muutos 2021-2019 (%)
Valkeakoski	2280	2394	114	5,0
Akaa	2360	2367	7	0,3
Hämeenkyrö	1906	1965	59	3,1
Sastamala	1708	1806	98	5,7
Helsinki	1154	1310	156	13,5
Pälkäne	914	962	48	5,3
Hämeenlinna	815	926	111	13,6
Jyväskylä	454	491	37	8,1
Ikaalinen	473	479	6	1,3
Espoo	449	466	17	3,8

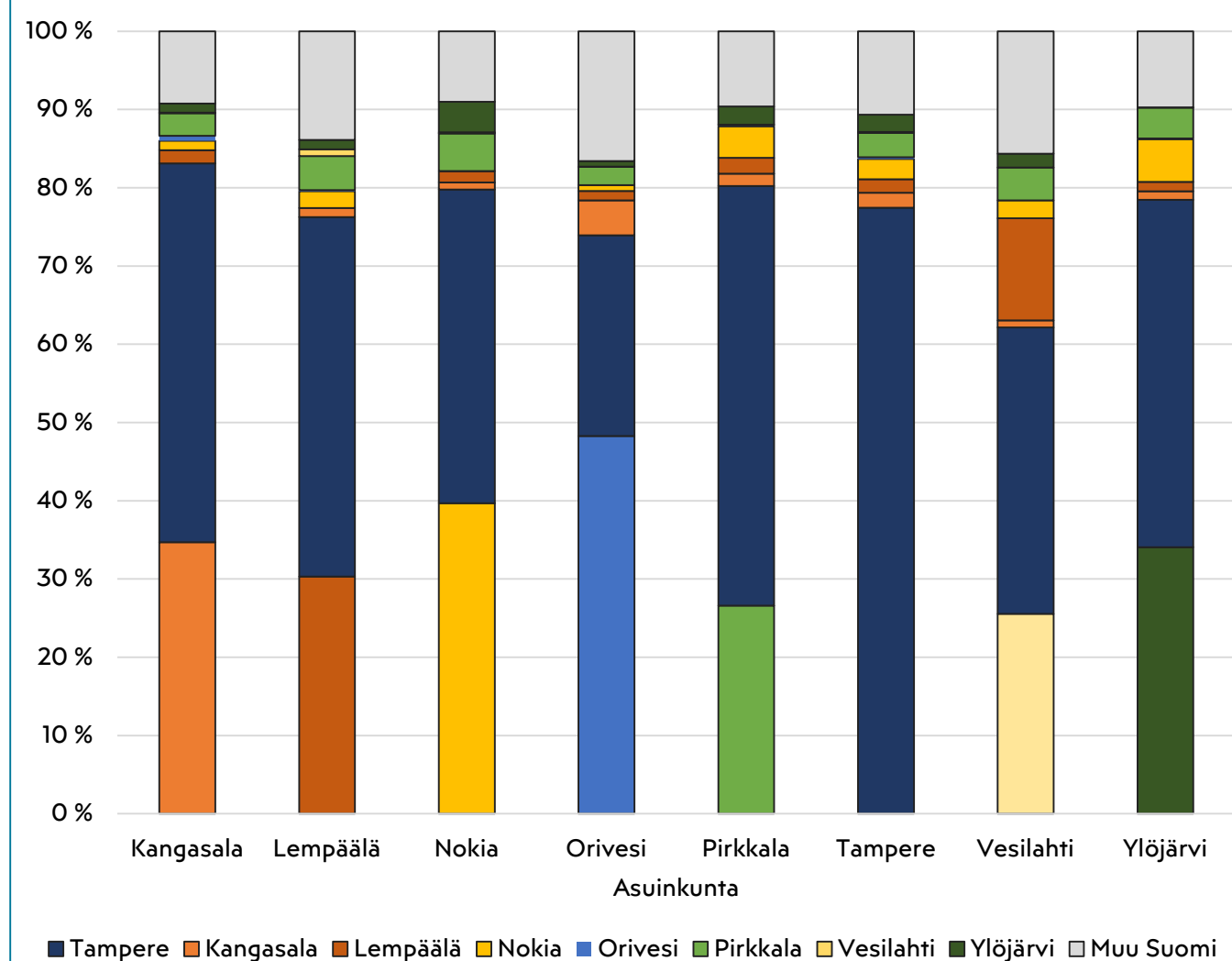
Kunnat, joihin eniten ulospendelöintiä Tampereen kaupunkiseudulta 2021

KUNTA	2019	2021	Muutos 2021-2019	Muutos 2021-2019 (%)
Helsinki	3350	4379	1029	30,7
Espoo	980	1220	240	24,5
Valkeakoski	1142	1176	34	3,0
Hämeenlinna	993	1020	27	2,7
Vantaa	1061	971	-90	-8,5
Sastamala	929	936	7	0,8
Akaa	791	839	48	6,1
Hämeenkyrö	680	702	22	3,2
Jyväskylä	458	533	75	16,4
Turku	482	499	17	3,5

6. Työssäkäynti Tampereen seudun kunnista (ulospendelöinti)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Työssäkäyntikunta asuinkunnan mukaan 2021 (ulospendelöinti)

Ulospendelöinti, eli työssäkäynti oman kunnan ulkopuolella, on Tampereen seudun kehyskunnissa huomattavasti keskuskaupunkia yleisempää.

Jokaisesta kehyskunnasta vähintään puolet työllisistä käy töissä kotikuntansa ulkopuolella, kun taas tamperelaisista lähes 80 % käy töissä kotikunnassaan.

Eniten ulospendelöintiä tapahtuu Pirkkalassa, Vesilahdella ja Lempäälässä. Vähiten ulospendelöintiä tapahtuu kehyskunnista Orivedellä.

Seudun ulkopuolella työskentelee yleisesti noin 10 % työllisistä. Eniten seudun ulkopuolella työskennellään Orivedellä, Vesilahdella ja Lempäälässä.

7. Työssäkäynti Tampereen seudun kunnista (ulospendelointi): Yleisimmät työssäkäyntikunnat

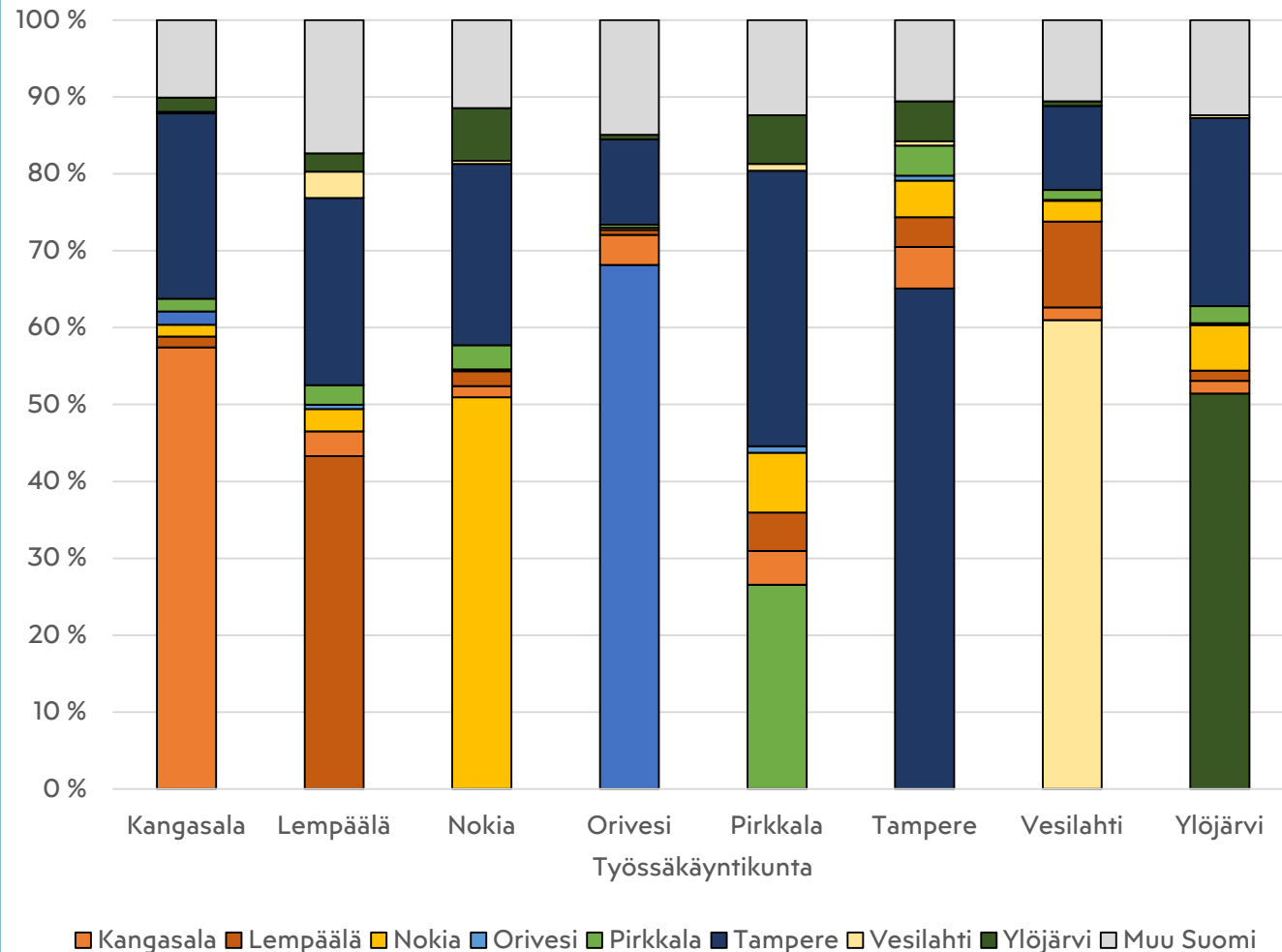
	2021		2019		
Työssäkäynti kunta	Seudulta työssäkäyviä	Osuus työssäkäyvistä (%)	Seudulta työssäkäyviä	Osuus työssäkäyvistä (%)	Muutos työssäkäyvien määrässä 2019-2021 (prosenttiyksikköä)
Tampere	117497	64,54	113630	64,92	-0,38
Nokia	10726	5,89	10174	5,81	0,08
Ylöjärvi	8885	4,88	8865	5,06	-0,18
Pirkkala	8408	4,62	7474	4,27	0,35
Kangasala	7996	4,39	8152	4,66	-0,27
Lempäälä	6380	3,50	6282	3,59	-0,08
Helsinki	4379	2,41	3350	1,91	0,49
Orivesi	2058	1,13	2180	1,25	-0,12
Espoo	1220	0,67	980	0,56	0,11
Valkeakoski	1176	0,65	1142	0,65	-0,01

Tampereen kaupunkiseudulla asuvista työllisistä noin 65 prosentilla työpaikka sijaitsee Tampereella. Seuraavaksi yleisintä työssäkäynti on suurimmissa kehyskunnissa, joiden osuus vaihtelee noin kuuden ja kolmen prosentin välillä. Seudun ulkopuolisista kunnista kymmenen yleisimmän työssäkäyntikunnan joukkoon pääsevät Helsinki, Espoo ja Valkeakoski. Helsingin osuus seudun työssäkäyvien työpaikoista oli vuonna 2021 2,41 %.

Vuosien 2019 ja 2021 välillä eniten osuuttaan kaupunkiseutulaisten työllistäjinä ovat lisänneet Helsinki, Pirkkala ja Espoo. Tampereen osuus työllistäjänä on ollut tarkastelujaksolla hienoisessa laskussa.

8. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kuntiin (sisäänpendelöinti)

Asuinkunta työssäkäyntikunnan mukaan 2021
(sisäänpendelöinti)

Sisäänpendelöinti kunnan ulkopuolelta on seudun kunnissa yleisintä Pirkkalassa, jossa työskentelevistä yli 70 % tulee töihin kunnan ulkopuolelta. Pirkkala saa suuren osan työvoimastaan Tampereelta, mutta myös muista seudun kehyskunnista.

Seudun kunnista Lempäälä on toinen, jonka työvoimasta yli puolet tulee töihin kunnan ulkopuolelta. Lempäälään pendelöidään seudun kunnista eniten seudun ulkopuolelta, erityisesti eteläiseltä Pirkanmaalta.

Pienimmät sisäänpendelöinnin osuudet löytyvät Tampereelta ja Orivedeltä.

9. Työssäkäynti Tampereen kaupunkiseudun kuntiin (sisäänpendelöinti): Yleisimmät asuinkunnat

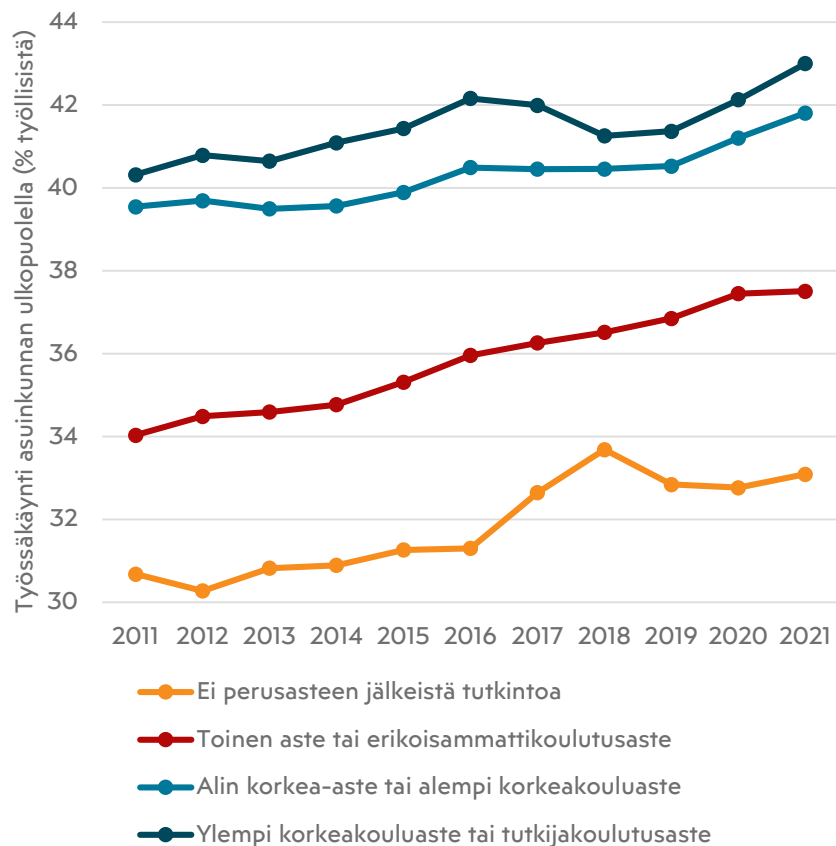
	2021		2019		
Asuinkunta	Seudulla työssäkäyviä	Osuus seudulla työssäkäyvistä (%)	Seudulla työssäkäyviä	Osuus seudulla työssäkäyvistä (%)	Muutos työssäkäyvien määrässä 2019-2021 (prosenttiyksikköä)
Tampere	98678	53,89	95600	54,04	-0,15
Nokia	14138	7,72	13461	7,61	0,11
Ylöjärvi	13822	7,55	13520	7,64	-0,09
Kangasala	13358	7,30	12905	7,29	0,00
Lempäälä	9491	5,18	9121	5,16	0,03
Pirkkala	8660	4,73	8379	4,74	-0,01
Orivesi	2850	1,56	2911	1,65	-0,09
Valkeakoski	2394	1,31	2280	1,29	0,02
Akaa	2367	1,29	2360	1,33	-0,04
Hämeenkyrö	1965	1,07	1906	1,08	0,00

Tampereen kaupunkiseudulla työskentelevistä noin 54 prosenttia asuu Tampereella. Kymmenen yleisimmän asuinkunnan joukkoon pääsevät myös kaikki kehyskunnat Vesilahtea lukuun ottamatta. Seudun ulkopuolisista kunnista seudulla käydään töissä erityisesti Valkeakoskelta, Akaalta ja Hämeenkyröstä, joiden osuus seudulla työssäkäyvistä on kullakin hieman yli yksi prosenttia.

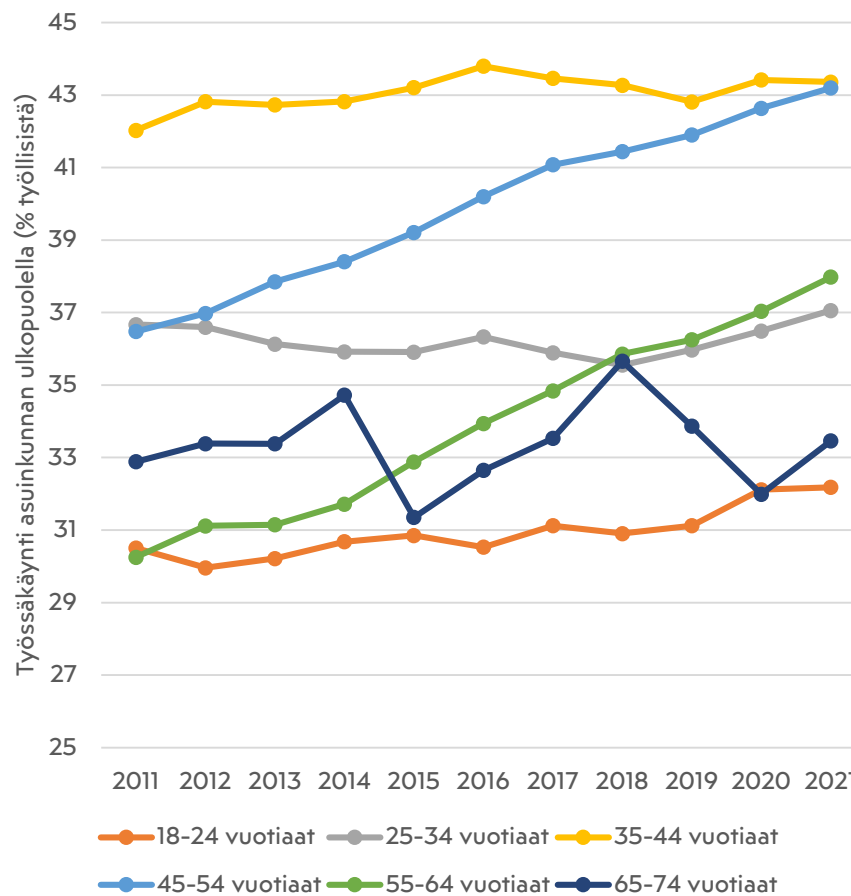
Vuosien 2019 ja 2021 välillä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia Tampereen seudulla työssäkäyvien asuinkuntien osuuksissa.

10. Tampereen kaupunkiseudulla asuvien pendelöinti: Koulutusaste ja ikäluokat

Pendelöinti koulutusasteen mukaan
2011-2021

Pendelöinti ikäluokan mukaan 2011-2021

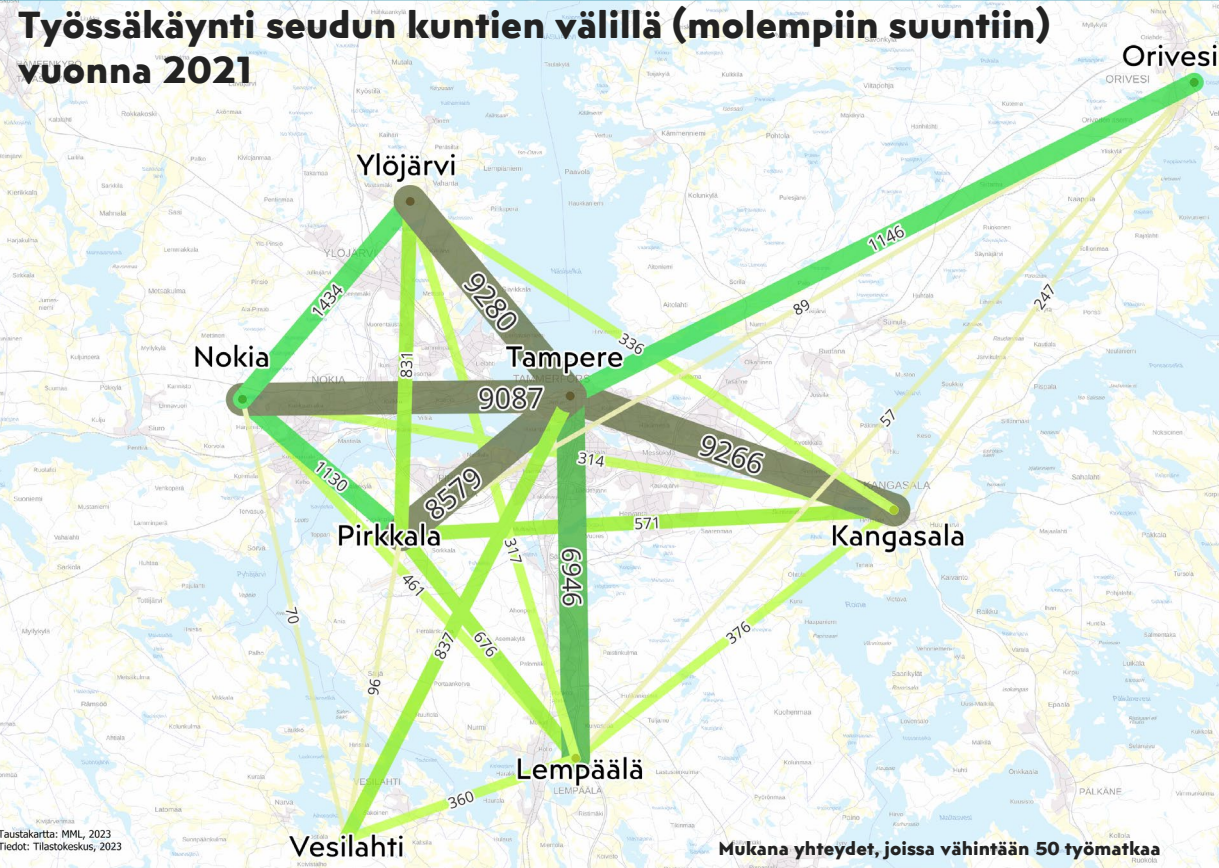

Työssäkäynti asuinkunnan ulkopuolella on Tampereen kaupunkiseudulla asuvilla työllisisillä yleisintä korkeasti koulutetuilla sekä 35 -54 -vuotiailla henkilöillä.

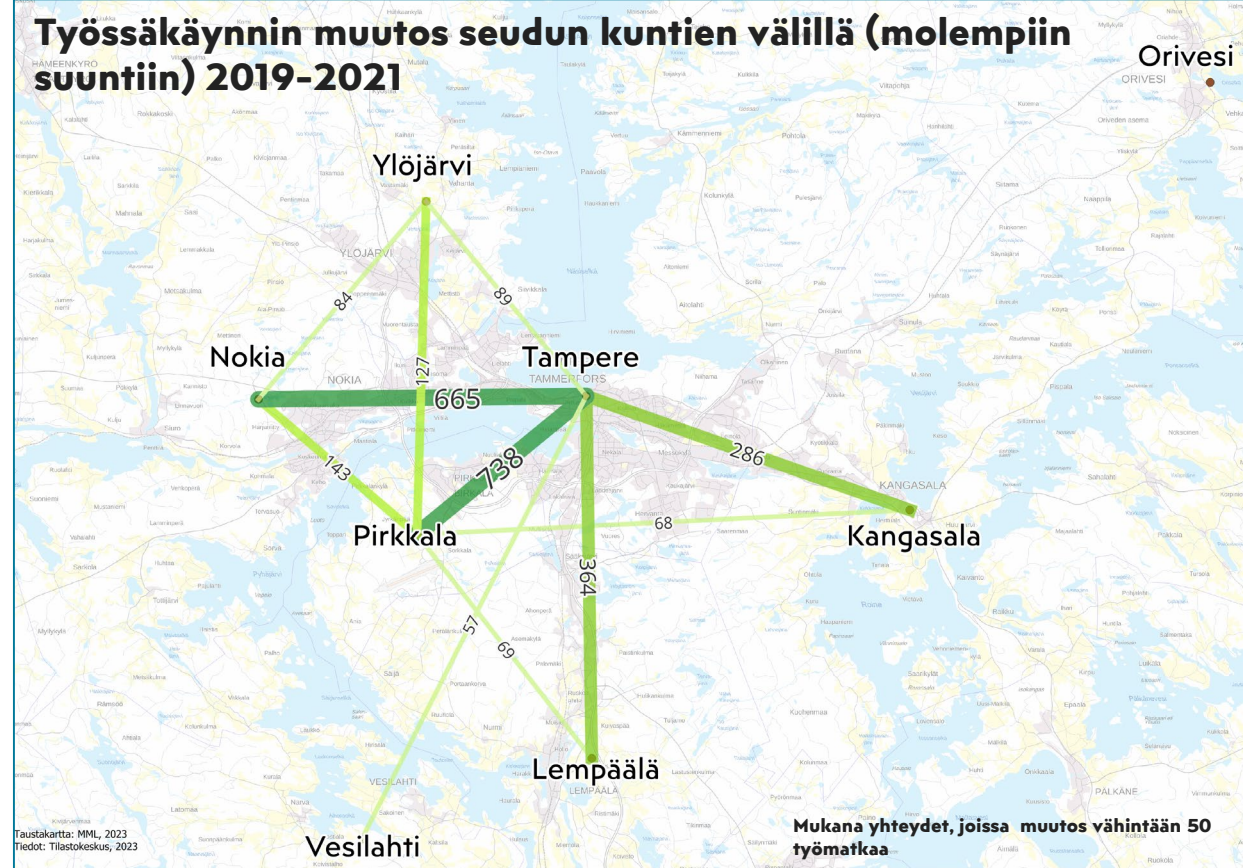
Pendelöinti on lisääntynyt kaikissa koulutusryhmissä sekä kaikissa ikäryhmissä vuosien 2011-2021 välillä. Suurimmat pendelöintiosuuksien kasvut ovat tapahtuneet 45-54 -vuotiaiden sekä 55-64 -vuotiaiden ikäryhmissä.

11.Seudun kuntien väliset työmatkavirrat

- Kartat kuvaavat työssäkäyntiä kuntien välillä vuonna 2021 sekä työssäkäynnin muutosta 2019-2021. Luvut sisältävät työmatkat kuntien välillä molempiin suuntiin

Työmatkojen volyymeista suurimmat olivat vuonna 2021 Tampereen ja suurimpien kehyskuntien välillä. Kehyskuntien välillä työmatkojen määrä oli suurin on Nokian ja Ylöjärven välillä. Lisäksi kartassa korostuvat muiden kehyskuntien ja Pirkkalan väliset työmatkat.

Vuosien 2019-2021 välillä tapahtuneet muutokset työssäkäyntimatkaoissa kuntien välillä näkyvät erityisesti työssäkäynnin kasvussa Tampereen ja Pirkkalan sekä Tampereen ja Nokian välillä. Kehyskuntien välisissä yhteyksissä korostuvat Pirkkalan ja muiden suurten kehyskuntien välisten työmatkojen kasvu.

12.Yhteenveto

- Sekä väestön että työpaikkojen ja työllisten määrä on tarkastelujaksolla 2011-2021 kasvanut Tampereen kaupunkiseudulla. Työllisen väestön määrä on kuitenkin kasvanut työpaikkojen määrä nopeammin, mikä on johtanut työpaikkaomavaraisuuden hienoiseen laskuun koko kaupunkiseudun tasolla.
- Työssäkäynti kaupunkiseudun ulkopuolella on kasvanut, erityisesti vuoden 2021 aikana. Entistä useamman seudulla asuvan työllisen työpaikka sijaitsee pääkaupunkiseudulla, erityisesti Helsingissä tai Espoossa.
- Työssäkäynti oman kunnan ulkopuolella on kaikissa kehyskunnissa yleisempää kuin työssäkäynti asuinkunnassa. Esimerkiksi Pirkkalassa ja Vesilahdessa vain alle 30 % työllisistä käy töissä asuinkunnassaan.
- Seudun sisäisessä pendelöinnissä viime vuosina eniten ovat kasvaneet Tampereen ja Pirkkalan sekä Tampereen ja Nokian väliset työmatkat. Myös Pirkkalan ja muiden kehyskuntien väliset työmatkat ovat lisääntyneet.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lisätietoja: jussi.valimaki@tampereenseutu.fi
